

ingediend op **1766** (2022-2023) – Nr. 2
16 april 2024 (2023-2024)

Amendement

op het voorstel van resolutie

van Celia Groothedde, Ann De Martelaer, An Moerenhout,
Elisabeth Meuleman, Johan Danen en Mieke Schauvliege

over een Vlaams endometrioseplan

Documenten in het dossier:
1766 (2022-2023) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

AMENDEMENT Nr. 1

voorgesteld door Suzy Wouters, Roosmarijn Beckers, Immanuel De Reuse, Jan Laeremans, Kristof Slagmulder en Stefaan Sintobin

In het derde streepje, 8°, de woorden "door opname in de eindtermen voor relationele en seksuele vorming" schrappen.

VERANTWOORDING

Kennis over menstruatie en daaraan gerelateerde gezondheid(sproblemen) zitten 'as such' niet expliciet in de huidige eindtermen. Toch maakt het in veel scholen de facto wel zeer vaak deel uit van de lessen over seksuele en relationele vorming, ofwel in het kader van het vak biologie, ofwel bij specifieke lessen seksuele opvoeding. In heel wat scholen betreft dit de pure (vaak theoretische) basiskennis, maar geen uitgebreide kennis over alle aspecten van de reproductieve gezondheid en niet altijd initiatieven gericht op een meer laagdrempelige bespreekbaarheid van menstruatie.

Een betere en kwaliteitsvollere kennisverspreiding en het meer bespreekbaar maken van die problematiek zijn wenselijk, maar de indieners van dit amendement betwijfelen of de voorgestelde opname in de Vlaamse eindtermen daar een adequate en wenselijke weg toe is. Zoals gesteld in artikel 44, §1, van het decreet Basisonderwijs en in artikel 139, §1, van de Codex Secundair Onderwijs zijn eindtermen minimumdoelen die het Vlaams Parlement noodzakelijk en bereikbaar acht voor een bepaalde leerlingenpopulatie. Met minimumdoelen wordt bedoeld: een minimum aan kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes, bestemd voor die leerlingenpopulatie. Elke school heeft de maatschappelijke opdracht om de eindtermen over kennis, inzicht, vaardigheden en bepaalde attitudes bij de leerlingen te bereiken. De eindtermen moeten op populatieniveau worden bereikt.

De Vlaamse eindtermen zijn minimumdoelen, ze schrijven dus het minimale 'wat' voor, niet de concrete lesinhoud of het 'hoe' van het lesgebeuren. Eindtermen moeten kwantitatief beperkt zijn zodat ze voldoende tijd en ruimte laten voor het eigen pedagogische project van de school, dit gezien ook de actieve vrijheid van onderwijs. Ook moet de volledigheid van het geheel voldoende haalbaar blijven. Eindtermen moeten eenduidig en voldoende concreet zijn zodat ze adequaat toetsbaar en evalueerbaar zijn, en op die manier dus voldoende houvast bieden aan scholen en leraren.

De indieners van dit amendement verwijzen daarbij ook naar de uitspraak van het Grondwettelijk Hof ter zake toen de oorspronkelijke nieuwe eindtermen voor 2e en 3e graad secundair onderwijs werden vernietigd (GW Arrest nr. 82/2022 van 16 juni 2022). Daarnaast verwijzen ze naar de conceptnota die op 14 juli 2023 meegedeeld werd aan de Vlaamse Regering en die werd uitgewerkt in samenspraak met de onderwijsverstrekkers (VR 2023 1407 MED.0256/1TER). Deze wijst bij het opmaken van nieuwe eindtermen of het herwerken van bestaande eindtermen op het belang van ruimte met betrekking tot de gehanteerde methodiek, de omvang, de gedetailleerdheid en de haalbaarheid van de (specifieke) eindtermen alsook voor het eigen pedagogisch project en de, in beginsel, verzoenbaarheid daarmee.

De Vlaams Belangfractie heeft bij verschillende soortgelijke ad-hocvoorstellen tot opname van een bepaalde maatschappelijke problematiek in de eindtermen om zo aan meer kennisverspreiding en sensibilisering te doen, altijd gesteld dat beleidsmakers op hun hoede moeten zijn voor de steeds verdergaande trend van vermaatschappelijking van het onderwijs. Dat is het afschuiven van maatschappelijke taken en problemen richting het onderwijs en het curriculum volstoppen met onderwerpen die niet per se schoolse onderwerpen zijn. Die trend wordt door verschillende onderwijsexperten geduid als een van de invloeden die risico's inhouden voor de kwaliteit van het onderwijs, en vooral voor het niveau van de basiskennis. Immers, hoe meer tijd er wordt gespendeerd aan het bereiken van competenties die niet per se schools zijn, maar eerder algemeen opvoedend van aard, hoe minder tijd er gespendeerd kan worden aan leerdoelen in sleutelcompetenties zoals Nederlands en wiskunde, exacte wetenschappen en technologie, die algemeen meer worden gezien als de basis van het curriculum (waar in feite alle andere kennis en vaardigheden op voortbouwen). Dat gegeven werd bijvoorbeeld ook expliciet erkend in het rapport 'Naar de kern. De leerlingen en hun leerkracht', het eindrapport van de Commissie Beter Onderwijs onder leiding van Philip Brinckman.

In die zin is het zeker een meerwaarde dat scholen werk willen maken van een verbeterde kennis over alle aspecten van de reproductieve gezondheid en van de bespreekbaarheid van menstruatie, maar volgens de indieners moet dat gegeven dan ook niet verder uitgewerkt worden in de huidige eindtermen als een verplicht op populatieniveau te behalen minimumdoel in iedere door de Vlaamse Gemeenschap erkende onderwijsinstelling van het leerplichtonderwijs. Dat neemt niet weg dat er meer ingezet kan worden op kennisverspreiding en preventie ter zake richting scholen en onderwijzers door bijvoorbeeld kenniscentra die daarin gespecialiseerd zijn.

